

مسئولیت متن و شکل بدوش نویسنده مضمون میباشد، عقیده نویسنده لزوماً نظر افغان جرمن آنلاين نمی باشد

۲۱ جون ۲۰۱۹

دكتور زمان ستانيزی

توضیحات در باره تحریم تعدد زوجات

نوشته عنوانی «تعدد زوجات حرام است» در اذهان بعضی از دوستان سؤالات ایجاد کرد که مستلزم توضیحات بیشتر است. میدوارم این نوشته جوابگوی اعتراضات و انتقادات دوستان قرار گیرد.

اول - تعبیر و تفسیر Daoud Malikyar Mohammad Asif Karimi :

موضوع بحث سوره نسا اعاده حقوق زن است در جامعه که زن را زنده به گور میکردند. در آن به ترتیب به مسائلی اشاره شده که بیشتر اسباب ظلم و بی عدالتیها ایجاد میکردند. در متن و حاشیه ده آیت اول اشاره صریح به حقوق یتیمان شده و کلمه یتیم در همین ده آیت پنج بار به صراحت ذکر شده. و هفت آیت با «و» وصل آغاز شده اند یعنی این آیات را از نگاه موضوع بحث باهم متصل و مرتبط میسازد که باید همان طور مرتبط خوانده شوند. ولی در جوامع مردسالار ارشادات صریح قران به گفته آقای ملکیار به نفع مردها «ماله کشی» شده قدرتمندان برای تعبیرات نادرست شان عده از اقتشار دینانی را به کمک میخواهد بر هر حرام مهر صحه بگذارند. به تاریخ غبار استناد میکنم:

«محمد شبیبانی به فتوای علمای مذهبی هرات ملکه مظفر حسین را برای خود گرفت و مهر انگیز دختر مظفر حسین را به پسر خود عبیدالله سلطان، و کابلی بیگم ملکه بدیع الزمان را به قنبر مرازی کولکلتاش بزنی داد در حالیکه هر دو ملکه شوهران زنده داشتند. فقهای این فتوی دادند همه از برگزیدگان دولت گورکانی بودند زیرا خاصیت این دولت در داره کشور تکیه کردن بر شهرزادگان و فقهای افغانستان بود. آنگاه شبیبانی به پیشنهاد فقها لقب «مام زمان و خلیفته الرحمن» اختیار کرد و نام او به همین عنوان در خطبه خوانده شد.» (غبار صفحه ۲۷۴)

این وضع نتنها رکود فکری به میان آورد بلکه ذهنیتی نهایت منفی را در مقابل اسلام ایجاد کرد که در اکثر موارد قابل فهم و توجه بود. در این عصر که مردم به منبع اصلی یعنی قران دسترس دارند یک تعداد آن ماله کشی ها را چهره اصلی اسلام دانسته و هر دوباره نگر و تازه نگر را اشتباهاً «ماله کشی» می پندارند.

دوم - جوامع عقب مانده Estefan Naderi :

در رابطه با اعراض در تعریف جوامع عقب مانده. سطح عقب مانی جامعه از روی داشتن ذهنیت ترقی پذیر مردم آن تعیین میشود، نه از روی دارایی و تمول آن. وقتی میگوییم عقب مانده ترین جوامع بیشترین رقم تعد زوجات را دارا است منظور از جوامع افغانستان، پاکستان، یمن، عربستان، عمان... است که باوجود تفاوتی در سطح اقتصاد و تمول شان عقب مانده اند در مقابل در ترکیه، تونس، و ایران و لبنان و الجزایر سو بوسنیا ذهنیت ها نسبتاً روشن اند و در برخی از این جوامع تعدد زوجات از راه قوانین مدنی ممنوع گردیده. در حالیکه در عربستان سرورتمند به زنها حتی اجازه رانندگی داده نمیشود.

سوم - فتوی Sarajuddin Younusi Faqir Hamidi :

عده دیگر هنوز هم اظهار نظر در هرمسأله مربوط به اسلام و دین را «فتوی» نامیده و صدور فتاوی را حق انحصاری یک قشر خاص می دانند. توضیح مسائل شرعی با صلاحیت به ابعاد حقوقی آن و با استناد به منابع اصلی (قران یا سنت) را فتوی گویند. در عصر ما صدور فتوی در انحصار کدام طبقه خاص قرار ندارد، بلکه هرکه به قران (اصل یا ترجمه) دسترسی داشته باشد و مطالب و مفاهیم آن از دیدگاه حقوقی برای خیر و صلاح جامعه تفسیر، تفصیل، و تعبیر کرده بتواند حیثیت مفتی را پیدا میکند. فتاوی نه به مفهوم سیاسی حکومتسالاری و مرد سالاری، بلکه برای تعمق و ژرف اندیشی.

عده به دین و قران نظر قرون اوسطایی دارند. اگر قران آخرین کتاب آسمانی باشد باید با شرایط در حال تغییر متداوم جوامع تعبیر شود در غیر آن برای ایجاد دیانت دیگری ضرورت پیدا میشود چون دیانتیهای در حال انجماد می میرند و نابود میشوند. این بدان معنا نیست که از اصول قرانی تخطی کنیم، بلکه از عبارات آن تعبیر را برگزینیم که با شرایط

د پانو شمیره: له 1 تر 2

افغان جرمن آنلاين په درنښت تاسو همکارۍ ته رابولي. په دغه پته له مور سره اړیکه ټینګه کړئ maqalat@afghan-german.de

یادونه: دلیکني د لیکنيزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرو مخکې په خیر و لولئ

زمان و مکان سازگار باشد. دیانت ما باید شرایط سفر سه روزه با شتر را به سفر چند ساعته طیاره تعدیل کنند. اگر ماه رمضان صرف از روی روئیت ماه تعیین و سنجیده شود، مردم در آلاسکا در چنین اسلامیت هلاک میشوند.

چهارم - ازدواج Haidar Adina Raoufi Aziz :

ازدواج تعریفهای جداگانه دارد: ۱- ازدواج اقتصادی (برای تمویل بهتر زندگی و تشریک مساعی مکمل بین زن و شوهر) که از قدیمترین نوع ازدواجها است. ۲- ازدواج سیاسی (سران حکومتها برای تقویة روابط سیاسی بین هم)، ۳- ازدواجهای مصلحت آمیز برای سرپرستی از اقارب و متعلقین بی بضاعت، و یتیمان. ۴- ازدواج عاطفی که از روی عشق و محبت صورت میگیرد. پیام آور اسلام چند ازدواج از نوع دوم و سوم داشتند. ولی از نوع چهارم (ازدواج عاطفی) صرف دو ازدواج داشتند. خدیجه که خود به پیام آور پیشنهاد ازدواج کرد و بعد از مرگ او عایشه که حضرت رسول به او پیشنهاد ازدواج کرد. پس گفته میتوانیم که از نگاه عاطفی او در یک زمان یک زن داشت.

پنجم - سنت:

سنت به معنای آنچه حضرت رسول برای بهبود وضع جامعه و حمایه از اخلاقیات مربوط به فرد و بعضاً برای توضیح و تشریح قرآن تجویز کرده اند. ولی ما بسیاری چیزها را به مفهوم رسم و رواج و عرف آن سنت میدانیم که درست نیست. مثلاً گذاشتن ریش سنت نیست، صرف عرف زمان پیام آور بود زیرا مسلمان و غیر مسلمان ریش میگذاشتند و در آن کدام فضیلتی نبود. فرضاً اگر در آن وقت تراشیدن ریش ممکن و مروج میبود بر فحوای نظافت جز ایمان حضرت رسول حتماً تراشیدن آنرا تجویز میکردند زیرا از نظر نظافت و پاکی و صفایی در تراشیدن ریش ثواب بیشتر است تا در گذاشتن آن.

ششم - حرام:

حرام به معنای تحریم کردن یا تحرم شدن کاری که از آن به جامعه ضرری متصور باشد. این تحریمات یا به اساس امر و نهی قرآن وضع میشود، یا معیارهای اخلاقی یکه جامعه آن را وضع میکند، یا هم از روی ضرورت و ایجابات وقت در چهارچوب قوانین مدنی وضع می شوند. تعدد زوجات خاصاً در سطح حکمروایی و زمامداری بزرگترین عامل خرابی و بربادی جوامع اسلامی خاصاً جامعه افغانستان گردیده. تصور کنید که اگر تیمورشاه ابدالی و فتح خان محمد زایی زندهای بیشمار میباشند افغانستان هرگز به این حالت نمیرسید .

انتخاب «تعدد زوجات حرام است» به حیث عنوان نوشته اول به سه دلیل صورت گرفت: ۱- تعبیر متفاوت از آیات قرآن با درنظرداشتن شأن نزول آن، ۲ - ناجایز دانستن تعدد زوجات به حیث بزرگترین عامل پسمانی و بربادی جامعه، و ۳- به خاطر مکلفیت اخلاقی در مبارزه با مهلک ترین مرض ساری در کشور: زن ستیزی.